

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (43)

**СПЕЦВИПУСК
ДО ТИЖНЯ НАУКИ**

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 2 (43)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 10 від 18 травня 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкарь С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 2(43) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 194с.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА

<i>Шершун Галина</i> , Екологічні реформи України на шляху до ЄС	5
--	---

НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

<i>Артемчук Валерія</i> , Освітній проект «Еко-халабуди» шляхи реалізації освіти для сталого розвитку в практику роботи закладу дошкільної освіти	6
<i>Кротюк Марія</i> , Фізичне виховання в закладі дошкільної освіти як основа формування здоров'я дітей дошкільного віку	12
<i>Перожиж Зоряна</i> , Моральне виховання дітей дошкільного віку за допомогою гри	15
<i>Рудь Яна</i> , Підготовка дітей дошкільного віку до школи за допомогою НМК «Буду вправним першачком»	17
<i>Балаба Яна</i> , Історичний вектор розвитку морального виховання дітей дошкільного віку	23
<i>Вознюк Віталіна</i> , Роль родини у формуванні особистості дітей раннього та передшкільного віку	27
<i>Гвоздинська Альона</i> , Предметний світ дітей дошкільного віку через призму інноваційних педагогічних технологій	29
<i>Титаренко Катерина</i> , Творчі ігри як засіб соціалізації дітей старшого дошкільного віку	33
<i>Гуменюк Ольга</i> , Розвиток мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку шляхом вивчення англійської мови	36
<i>Заїкіна Наталія</i> , Особливості ігрової діяльності дітей раннього дошкільного віку	39
<i>Камінська Ангеліна, Токар Любов</i> , Особливості виховання патріотизму у дошкільників в світлі сучасності	42
<i>Ключківська Карина</i> , Розвиток дошкільної освіти у педагогічному просторі України	46
<i>Козинець Олена</i> , Зарубіжний досвід дошкільного виховання	49
<i>Крисько Оксана</i> , Впровадження засобів казкотерапії з метою розвитку мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку	52
<i>Кузнєцова Аліна</i> , Організаційно-педагогічні умови формування у дітей дошкільного віку навичок здорового способу життя	54
<i>Кузьменко Тетяна, Токар Любов</i> , Українська народна іграшка як засіб морального виховання дітей дошкільного віку	56
<i>Купрата Лілія</i> , Розвиток морального виховання дітей дошкільного віку через призму педагогіки Марії Монтессорі	59
<i>Любченко Анна</i> , Особливості спілкування дітей раннього та передшкільного віку у різновікових групах закладів дошкільної освіти	61
<i>Мальченко Марія</i> , Моральне виховання дітей раннього передшкільного віку засобами казки	64
<i>Михальчук Ольга</i> , Становлення і розвиток дошкільної освіти у другій половині XX – початку XXI століття	67
<i>Ольхович Тетяна</i> , Розвиток морального виховання в умовах сучасної дошкільної освіти	70
<i>Погойдаш Вероніка</i> , Сучасні підходи взаємодії дошкільного закладу з родиною	73
<i>Пугаченко Олена</i> , Історичний розвиток гармонійного виховання дітей дошкільного віку	75
<i>Рекута Тетяна</i> , Використання інноваційних педагогічних технологій у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку	79
<i>Скалецька Діана</i> , Засоби масової інформації як фактор впливу на особистість дитини дошкільного віку	81
<i>Чеканцова Зоя</i> , STREAM – освіта дітей дошкільного віку як вектор інтегрованого навчання і виховання	84
<i>Тимошенко Альона</i> , Розвиток естетичного виховання дітей дошкільного віку	87
<i>Мокра Оксана</i> , Адаптація дітей дошкільного віку до навчання в школі шляхом співпраці батьків та закладу дошкільної освіти	89
<i>Федоришин Оксана</i> , Основи економічного виховання дітей дошкільного віку	92
<i>Щербатюк Катерина</i> , Ознайомлення з рідним містом як засіб патріотичного виховання дітей дошкільного віку	94

ПСИХОЛО-ПЕДАГОГІЧНА ЛАБОРАТОРІЯ

<i>Беспечна Анастасія</i> , Національно-патріотичне виховання учнів в системі роботи класного керівника	97
---	----

<i>Дякова Вікторія</i> , Характеристика провідних напрямів формування здорового способу життя школярів у освітньому процесі	100
<i>Зінченко Сніжана</i> , Організація партнерської взаємодії закладів освіти та сім'ї	104
<i>Михальчук Олеся, Мінова Єлизавета</i> , Використання інформаційно-комунікаційних технологій для організації самостійної роботи учнів основної школи в умовах дистанційного навчання	108
<i>Пономаренко Марія, Надкернична Любов</i> , Формування ключових компетентностей молодших школярів в умовах сучасної інноваційної освіти	111
<i>Вацак Крістіна</i> , Криптичне мислення сучасного педагога як складова його професійної компетентності	114
<i>Клименченко Наталія</i> , Комунікативний портрет вчителя	117
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З ІНОЗЕМНИХ МОВ</u>	
<i>Головська Ірина</i> , Використання техніки колажування у підготовці майбутніх вчителів до інтерактивної взаємодії з учнями на уроці іноземної мови	120
<i>Андрусенко Софія</i> , Тестування як ефективний засіб організації контролю вивчення англійської мови	123
<i>Гуркало Владислава</i> , Україномовні еквіваленти англійських фразеологізмів з онімів	126
<i>Кушнір Аліна, Вовк Анастасія</i> , The Beatles: Liverpool Accent	130
<i>Поліщук Інна</i> , Ігри як засіб розвитку фонетичної компетентності учнів молодшого шкільного віку ..	132
<i>Синчук Діана</i> , Робота з пісенним матеріалом на уроках іноземної мови як засіб формуванні граматичної компетентності учнів основної школи	137
<i>Хоменко Юлія</i> , Проблематика перекладу політичних текстів	141
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ, ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ</u>	
<i>Василевич Інна, Багрій Тетяна</i> , Розвиток професійної компетентності та практична діяльність вчителя української мови та літератури	145
<i>Козяр Міла</i> , Функціональне навантаження назв тварин в українських народних піснях	148
<i>Собчук Вікторія</i> , Особливості проведення уроків зарубіжної літератури з використанням інтерактивних технологій навчання	151
<i>Сілко Діана</i> , Фольклоризм української літератури як дескриптивний код	154
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Фольклорні образи та мотиви у творчості Тараса Шевченка	157
<i>Яременко Ярослава</i> , Образний світ поеми Максима Рильського «Мандрівка в молодість»	161
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА</u>	
<i>Любчик Катерина</i> , Феномен і культурологічна місія проекту «musica sacra ukraine: партесний вимір»	163
<i>Гончар Тетяна, Чорна Наталія</i> , Організація театралізованої діяльності на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО: вітчизняний та зарубіжний досвід	165
<i>Вилко Дарія</i> , Моделювання проблемних ситуацій як ефективний засіб розвитку пізнавальної активності учнів на уроках музичного мистецтва	169
<i>Чеховська Дарина</i> , Педагогічні засади розвитку мотиваційної сфери особистості музично-обдарованих учнів	172
<u>НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ</u>	
<i>Кальніченко Наталія</i> , Особливості викладання методики трудового навчання у студентів педагогічного коледжу з урахуванням вимог НУШ	174
<i>Валевська Ольга</i> , Підходи та стратегії навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти зрівняння методик вітчизняних та зарубіжних дослідників	176
<i>Юртин Вікторія</i> , Підготовка майбутніх вихователів до роботи в умовах інклюзивної освіти	180
<u>ВІДОМІ ІМЕНА</u>	
<i>Козлова Олена</i> , Тема: «Богдан Хмельницький, як політик і людина», практичне заняття	182
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Михайло Драї-Хмара як представник українського неокласицизму	186
<i>Цимбал Тетяна</i> , Педагогічна система М. Монтессорі	189
<i>Вимоги до підготовки науково-методичних статей збірника «вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу</i>	193

2. Пальцевич Ю. Дослідниця партесних концертів Євгенія Ігнатенко: «Наукова робота має конвертуватись у те, що почують слухачі» URL: <https://moderato.in.ua/malenki-muzychni-istoriyi/doslidnitsya-partesnih-kontsertiv-yevgeniya-ignatenko-naukova-robota-maye-konvertuvatis-u-te-shho-pochuyut-sluhachi.html>.

3. Пальцевич Ю. Музична спадщина України. Проект Open partes відкриває красу українського партесного співу URL: <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/partesniy-spiv-open-opera-ukraine-ta-ukf-znayomlyat-ukrajinciv-z-tradiciynim-cerkovnim-spivom-50189786.html>.

4. Плахтієнко А. Безмежні партеси від Open Opera Ukraine: від Чернігова до Севєродонецька URL: <https://theclaquers.com/posts/7882>.

Стаття надійшла до редакції

19 січня 2023

ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ЗЗСО: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

УДК 373.5.016:78]:792

ГОНЧАР ТЕТЯНА

студентка факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

ЧОРНА НАТАЛІЯ

кандидат педагогічних наук,

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Abstract. The article highlights the domestic and foreign experience of using theatrical activities in music lessons in general secondary education institutions. Types and forms, methodological aspects of the organization of theatrical activity and staging in the educational process are proposed. The system of music education in Poland is considered.

Key words: theatrical activities, dramatization, musical education, music lessons, institutions of general secondary education.

Постановка проблеми. Театралізована діяльність є унікальним засобом музичного розвитку особистості, її інтелектуальної й емоційної сфери, що сприяє самовираженню й самореалізації, вчить відчувати себе впевненими й успішними. Так, за твердженням відомого драматурга К. Станіславського, «театр – це найкращий спосіб спілкування, це диво здатне розвивати задатки й здібності дитини» [5].

Зміни в освітній та культурній галузях передбачають нові вимоги до всебічного розвитку кожної дитини. Так, Державний стандарт початкової загальної освіти у розділі «Освітня галузь «Мистецтво» містить напрям «Театральне мистецтво». Змістом цієї освітньої галузі є ознайомлення школярів зі специфікою образної мови театрального мистецтва, формування навичок акторської майстерності, залучення учнів до сценічної творчості [2].

Ідеї впровадження театрального мистецтва до освітнього процесу в закладах освіти активно використовують й вчителі західної Європи як ефективний засіб формування й розвитку здібностей та естетичної свідомості школярів, що

впливає на їх емоційну, інтелектуальну й моральну сфери [3].

З огляду на це, слід зазначити, що проблема організації театралізованої діяльності в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти є надзвичайно актуальною.

Аналіз наукових досліджень та публікацій свідчить про те, що проблема впровадження елементів театрального мистецтва в освітній процес була в центрі уваги вчених й видатних педагогів ще з давніх часів (В. Верховинець, Я. Коменський, Г. Сковорода, В. Сухомлинський та ін.).

Про взаємодію педагогіки і театру наголошували й видатні практики сцени: І. Карпенко-Карий, Лесь Курбас, Єжи Гротовський, Тадеуш Кантор, а також відомий польський педагог й науковець Януш Корчак у своїх праці «Життя заради дітей» [5].

Актуальні проблеми музичного мистецтва в загальноосвітній школі окреслено в працях Л. Кондратової, Я. Кушки, Л. Масол, Н. Миропольської, Е. Печерської, О. Ростовського, Л. Хлебнікової та ін.

Однак, незважаючи на вагомі результати наукових пошуків потребує подальшої наукової та

методичної розробки проблема організації театралізованої діяльності на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО.

Мета статті полягає у теоретичному визначенні сутності й змісту театралізованої діяльності школярів та висвітленні методичних аспектів її організації на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО.

Театральне мистецтво здавна супроводжує людство, організовує дозвілля людей різного віку, виховує всебічно розвинену особистість.

Історія виникнення театру – це тривалий процес розвитку, що сягає корінням у Стародавню Грецію як видовищна розвага публіки, святкові сценки ряджених акторів й не припиняється й донині як складова світової художньої культури спосіб відпочинку вищого суспільства, місце культурного просвітництва.

Щодо виникнення театрального мистецтва в Україні відомо також, що воно бере початок з глибокої давнини в народних іграх, танцях, піснях та обрядах. Ще з VI ст. відомі театральні вистави скоморохів. В епоху Київської Русі елементи театру були в церковних обрядах. Про це свідчать фрески Софійського собору в Києві (XI століття). Перші зразки драми публічно виголошували учні київських Братської (Києво-Могилянська Академії) та Лаврської школи (XVI-XVII століття). Важливими центрами розвитку релігійної драми у цей час вважалася також Львівська братська школа та Острозька академія [3].

Щодо історії використання театру у школі є відомості, що цей вид мистецтва з'явився в давні часи і застосовується протягом усього її існування з метою навчання і виховання учнів. Так, для навчання мистецтва риторики, яке вважалося ознакою освіченості у школах Спарти та Афін обов'язково ставилися трагедії і комедії. І в епоху Відродження драматичне мистецтво широко використовувалося у процесі навчання. До риторики додається обов'язкове вивчення поезії, музики.

Перші відомості про шкільний театр на території України датуються 30-ми роками XVII ст., коли театр був створений у Київській духовній академії після реорганізації її Петром Могилою. Шкільні драми були абстрактні, сюжети були біблейської тематики. Винятком у ряді сухих драм була трагікомедія викладача Київської академії Феофана Прокоповича (1681-1736) про князя Володимира [3].

Видатний чеський педагог Ян Коменський вважав театральні шкільні виставки обов'язковим компонентом виховання учнів. У числі 25 «Законів добре організованої школи», створених ученим, є і «Закон про театральні виставки», сенс яких автор вбачає в тому, щоб «...привчати вихованців спостерігати відмінність у мові, вміти відразу реагувати на цю відмінність, робити пристойні рухи, тримати обличчя і руки, тай усе тіло відповідно до обставин, змінювати й пристосовувати голос, словом, проводити будь-яку роль пристойно...» [3].

Кожний клас відповідно до закону мав давати 4 виставки на рік, у яких повинні були брати участь усі без винятку учні.

Цікаві думки про шкільну драму знаходимо у німецького вченого І. Гамана (1730-1788), який вважав драматизацію шляхом до оновлення молодой людини, інструментом, який сприяє вихованню людської особистості [5]. І. Гаман вважав, що після двох років участі у шкільному театрі діти можуть грати на сцені площі – ринку.

Прогресивні педагоги вітчизняної школи теж шукали шляхи розвитку дитячої театральної самодіяльності, яка була завжди популярна серед учнів. Так, вже на початку XX ст. шкільні театральні колективи перетворювали у театральні студії. Пізніше з 60-х років самодіяльні шкільні театри перейшли поступово у різноманітні студії, тобто мистецтво театру відійшло від школи.

Слід зауважити, що сьогодні, театральному мистецтву не приділяється належної уваги, тому важливим напрямом дослідження є організація театралізованої діяльності школярів на уроках музичного мистецтва.

У сучасних наукових дослідженнях багатьох вчених (Л. Бегас, І. Рогальова, Н. Казмірчук, Л. Серих, Т. Турчин, І. Швець та ін.) визначено, що театралізована діяльність має величезні можливості для збагачення та розкриття творчого потенціалу дітей шкільного віку. Сила театрального впливу на дитину пояснюється гармонійним синтезом поезії, живопису, музики, сценічного мистецтва, яке створюється одночасно режисерами, акторами, художниками, музикантами і, звичайно, глядачами. Адже, театральне мистецтво (слово *«театр»* з грец. *«місце для видовищ»*) – вид мистецтва, особливістю якого є художнє відображення життя за допомогою драматичної дії, виконуваної автором перед глядачами) – є надзвичайнішим з усіх видів мистецтва.

Театралізована діяльність – це художня діяльність, що пов'язана зі сприйманням творів театального мистецтва і відтворенням в ігровій формі набутих уявлень, вражень, почуттів [1].

Театралізована діяльність у шкільному віці є одним із найефективніших засобів педагогічного впливу на розвиток особистості дитини. Водночас, театралізована діяльність виступає як специфічний вид дитячої активності, один із найулюбленіших видів творчості.

Театралізована діяльність впливає на розвиток різних сторін життєдіяльності дитини. Вона сприяє розвитку інтелектуальної сфери, адже засобами театру збагачуються знання дитини про театр та людей, які там працюють, вона вчиться порівнювати героїв різних казок, планує власні дії щодо реалізації задуму майбутньої вистави.

Розвиток *фізичної сфери* містить залучення дитини до показу окремих дій (з іграшками, персонажами казок), імітації рухів, дій поетичних героїв, використання рухових дій у процесі театралізованих ігор, добір рухів відповідно до характеру персонажа.

Комунікативна сфера — це узгодження власних дій із діями інших дітей, участь у спільних із вихователем діях за сюжетами літературних творів, усвідомлення колективного характеру дітворення.

Театралізована діяльність передбачає також *розвиток морально-вольової сфери*, тобто вміння впізнавати героїв та персонажів у знайомих казках, висловлювати своє ставлення до них, робити самостійні оцінні судження, давати морально-етичні та естетичні оцінки, визначати альтернативу в оцінці героїв.

Щодо *поведінкової сфери*, то під час походів до театру дитина опановує правила поведінки в театрі, ідентифікує почуття і вчинки персонажів із власним [3].

– Відповідно до видів, організація театралізованої діяльності передбачає три основних напрями роботи:

– *пізнавальний* – формування у дитини певних знань, умінь, уявлень про театр, театральну термінологію; передбачає ознайомлення з театром, художньо-естетичне сприймання;

– *ігровий* – створення сприятливих умов для ігрової діяльності, спонукання дитини до імпровізації, використання набутих знань у грі; містить ігри-драматизації та імпровізовані ігри;

– *сценічний* – у дитини відбувається формування театральних дій, елементів сценічної

виразності, майстерності; містить репетиції, вправи, роботу в театральному гуртку, підготовку вистави [4].

Видатний педагог С. Русова була однією з перших, хто систематизував різні види театралізованої діяльності і вбачала в ній ефективний засіб розвитку мовлення і творчих здібностей [1].

Театралізована діяльність, за її визначенням має такі види:

– сприймання театального видовища, що сприяє засвоєнню найкращих форм літературного мовлення;

– театралізована гра, спрямована на активізацію словника і зв'язного мовлення, сюжетоскладання;

– підготовка театальної вистави (репетиції, відпрацювання виразності мовлення).

Вчителі музичного мистецтва пропонують на уроках музичного мистецтва використовувати такі види театралізованої діяльності як:

– *інсценізація* – передбачає переробку твору, який призначений для читання, для сценічної дії;

– *драматизація* – це спосіб відображати які-небудь події в драматичній формі, надавати якому-небудь твору драматичної форми;

– *театралізація* – пристосування музичного твору для подання в театрі, надання йому театральних властивостей [6].

На думку сучасних вчителів музики, доцільно в практичній діяльності ЗЗСО активно впроваджувати різноманітні види театралізованої діяльності. Адже, їх використання допомагає ефективному оволодінню знаннями в галузі музичного мистецтва, а при педагогічно доцільній організації має стати дійовим чинником формування естетичної культури дітей, набуття різноманітних умінь та навичок.

Зміст освітньої галузі «Мистецтво», вкладений у театральний вид мистецтва, полягає у наступному: «Основні особливості театального мистецтва та їх взаємодія з іншими видами мистецтв. Сприймання театальної вистави. Засвоєння основної термінології, ознайомлення із специфікою образної мови театального мистецтва.

Формування елементарних навичок акторської майстерності у практичній творчій діяльності. Висловлювання оцінних суджень щодо театального спектаклю. Формування і розвиток цілісного театального мислення» [7].

Організація театралізованої діяльності в освітньому закладі попередньо має на меті визначення певної цілі та завдань, які необхідно

реалізувати вчителю музичного мистецтва й педагогічному колективу.

Метою використання театралізованої діяльності є: залучення дітей до творчої діяльності шляхом ознайомлення з театральним мистецтвом, використання театралізації для розвитку творчих, акторських та сценічних здібностей школярів, формування в них мовленнєвої компетентності, навичок театральнo-виконавської діяльності тощо.

Реалізації цієї мети сприятимуть такі завдання:

- ознайомити молодших школярів зі специфікою театральнoго мистецтва, формувати в них емоційно-ціннісне ставлення до театру;
- виховувати зацікавлене та відповідальне ставлення до підготовки, проведення та оцінювання театралізованої діяльності;
- сформувати навички щодо сприймання й розуміння композиції та особливостей літературного твору, розвивати уявне мислення;
- розвивати вміння «входити в образ» та спонукати перебувати в ньому до кінця театралізованого дійства;
- формувати виразне та дикційно чисте сценічне мовлення;
- удосконалювати вміння та навички передачі характерних особливостей різних художніх образів;
- надавати знання й практичні навички володіння акторськими, сценічними здібностями (мімікою, жестами, інтонацією, пантомімою);
- стимулювати прагнення школярів до творчої самореалізації та самовираження [1;7].

Слід зауважити, що організація театралізованої діяльності має враховувати вікові особливості школярів й визнання індивідуальності кожного школяра та надання йому можливостей реалізувати свої здібності у творчому процесі.

Для успішного реформування загальної середньої освіти важливим сьогодні є використання європейського досвіду, вивчення шляхів реорганізації та імплементації законів та інших державних нормативних документів у країнах, які успішно вдосконалюють міжнародний простір демократичної європейської освітньої моделі в умовах політичних та соціально-економічних змін ХХІ століття.

Особливого значення у цьому контексті набуває вивчення досвіду Польщі, яка є найближчим сусідом України, має тісні споконвічні історичні та культурні зв'язки. Окрім того, у Польщі, як і в Україні, порівняно недавно було розпочато та активно продовжується сьогодні дієве реформування освіти, що дає змогу спостерігати чимало схожих аспектів у діяльності закладів загальної середньої освіти й організації системи музичного виховання молодого покоління.

Слід зауважити, що система музичного виховання молодого покоління в Польщі має власні багатовікові традиції.

В усі часи існування держави педагоги підкреслювали надзвичайну роль музики в вихованні та розвитку особистості. Зокрема, С. Добровольський, директор Вищих педагогічних студій (Wyższe Studia Pedagogiczne) у Варшаві зауважував, що лише музика, з-поміж інших видів мистецтв, здатна впливати на розвиток психіки в цілому, а також на соціалізацію індивіда [8].

Система музичного виховання Польщі, насамперед, спрямована на розвиток художньо-естетичного світогляду учнів, їх здатність до сприймання, оцінювання й творчої діяльності у мистецтві.

Найпоширенішим методом навчання, що застосовується на уроках музики, сучасні вчителі вважають театралізовану діяльність та музичні ігри. Популярними також є уроки з використанням інсценізації фольклорно-пісенного матеріалу одночасно з формуванням уявлень про особливості народної музики, що сприяють розкриттю творчого потенціалу й розвитку здібностей і можливостей молодого покоління.

Висновки. Отже, можна стверджувати, що в педагогічній практиці існує дуже багато видів театральної діяльності, які можливо впроваджувати в освітній процес ЗЗСО. Головною метою вчителів музичного мистецтва не тільки зацікавити школярів театром, а й викликати у них бажання брати участь у театралізованій діяльності, яка є джерелом розвитку відчуттів, глибоких переживань, що розвивають емоційно-ціннісну сферу молодого покоління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Борисова Т. В. Специфіка музично-театральної діяльності школярів : зб. наук. праць Кам'янець-Подільського державного університету. Сер. Педагогічна. Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М.І., 2005. №4. С. 141-145.
2. Державний стандарт початкової загальної освіти: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 20.04. 2011 р. № 462. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/462-2011-%D0%BF>

3. Мистецтво у розвитку особистості : монографія / за ред., передмова і післямова Н. Г. Ничкало. Чернівці: Зелена Буковина, 2006. 224с.
4. Назаренко І. М. Сутність і зміст музично-театральної діяльності молодших школярів в умовах навчально-виховного процесу. *Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України*. 2011, 45.
5. Ніколаї Г.Ю. Художньо-естетичне виховання молодших школярів Польщі: позитиви і негативи інтегрованого навчання. *Матеріали Міжнародної науково-методичної конференції 1-2 квітня 2004р.* / укл. Л.Л.Макаренко, М.С.Севастьяк, О.П.Симоненко]. К.: НПУ ім.М. Драгоманова 2004. С.145–146.
6. Турчин Т. М. Використання різних форм театралізованої діяльності на уроках музичного мистецтва в початковій школі. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*, 2015, 125: 375-378.
7. Хмелюк Я. В. Музично-драматична діяльність як засіб формування творчої індивідуальності. 2017. URL : <http://lib.ndu.edu.ua>
8. Wojnar I. Wychowanie estetyczne – wycowanie człowieka. *Edukacja estetyczna w perspektywie przemian szkoły współczesnej*; pod red. A. Białkowskiego. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 1997. – S. 15-25.

Стаття надійшла до редакції

19 січня 2023

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОБЛЕМНИХ СИТУАЦІЙ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

УДК 37.016:78]:37.015.3

ВИЛКО ДАРІЯ

студентка факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

Науковий керівник: МАЗУР А.М.

викладач КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Abstract. *The article highlights the specifics of implementing problem situations as an effective means of developing students' cognitive activity in music lessons. Based on the analysis of scientific and pedagogical literature, the essence of the concept of cognitive activity as a need for the intellectual and creative development of the individual is revealed.*

Key words: *problem-based learning, problem situation, cognitive activity, creative thinking, educational-musical activity.*

Постановка проблеми. Сьогодні динамічний розвиток сучасної освіти вимагає нового бачення побудови усього навчально-виховного процесу. У центрі уваги педагогів-новаторів постає питання розвитку особистості школяра, його допитливості, інтересу до навчання, формування потреби в інтелектуальному і творчому самовдосконаленні.

Відповідно, одне з головних завдань вчителя – створити стійкий інтерес дитини до навчання, зоохотити її до нових відкриттів, підвищити її пізнавальну активність.

Беззаперечним є той факт, що знання стають міцніші тоді, коли учні самі включені у процес пізнання, тому виникає потреба введення в практику вчителя нових методів та технологій, що сприяли б активізації пізнавальної активності учнів.

Успішне вирішення цієї проблеми вимагає переосмислення методологічних підходів до самого

процесу навчання і виховання школярів. Психолого-педагогічною наукою доведено, що розумовий розвиток людини здійснюється в умовах подолання перешкод, інтелектуальних труднощів, а тому педагогічно правильне організоване навчання не може бути не проблемним. У багатьох дослідженнях показано, що саме проблемне навчання є одним із кращих способів активізації пізнавальної активності учнів.

Центральною ланкою проблемного навчання є проблемна ситуація, яка робить учнів безпосередніми учасниками інтелектуального процесу у пошуку вирішення певних суперечностей. Використання проблемних ситуацій дає можливість педагогу вирішити чимало завдань, а саме: урізноманітнити навчально-виховний процес, активізувати пізнавальну активність учнів,